

XXXI. školsko Natjecanje iz hrvatskoga jezika

4. veljače 2026.

prvi (I.) razred

zaporka

--	--	--	--	--	--

(peteroznamenasti broj i riječ)

broj bodova:

80	
----	--

Upute natjecateljima

1. Mobitele, pametne satove i druge prijenosne ili nosive elektroničke audiouređaje i videouređaje treba predati članu Povjerenstva koji provodi Natjecanje za pojedini razred.
2. Ispit se piše 90 minuta.
3. Ispit se piše isključivo kemijskom olovkom crne ili plave boje. Tinta se ne smije moći obrisati.
4. Prije rješavanja ispita treba čitljivo i pravopisno točno ispuniti listić sa zaporkom.
5. Natjecatelj zaporku treba napisati na manju i na veću omotnicu te na prvu stranicu ispita.
6. Ispitne zadatke treba pažljivo pročitati.
7. Treba pažljivo slijediti upute u zadatku.
8. Rješenja treba upisivati na za to predviđena mjesta.
9. Ako natjecatelj želi izmijeniti odgovor, treba ga precrtati, dopisati istom kemijskom olovkom novi odgovor te podizanjem ruke pozvati dva člana Povjerenstva koja nadziru pisanje. Oba člana trebaju odmah pred natjecateljem parafirati izmjenu odgovora. **Svaki natjecatelj smije u cijelome ispitu imati najviše tri izmjene.**
10. Odgovori ne smiju biti pisani velikim tiskanim slovima.
11. Odgovori trebaju biti pravopisno i gramatički točni.
12. Nakon završetka pisanja ispit, radni papir i manju omotnicu treba staviti u veću omotnicu, koju treba predati članu Povjerenstva.
13. Nakon objave privremene ljestvice poretka natjecatelj ima pravo uvida u ispit i pravo na pismenu žalbu.

Želimo Ti uspjeh na Natjecanju!

Školsko povjerenstvo:

1. _____
(predsjednik Školskoga povjerenstva)
2. _____
(član Školskoga povjerenstva)
3. _____
(član Školskoga povjerenstva)

U zadatcima 1. – 19. odgovore napiši na crte.

1. Napiši pisanim slovima dijelove rečenica iz zagrada tako da budu u skladu s pravopisnim pravilima o velikome i malome početnom slovu.

Park prirode Papuk nalazi se u _____
(POŽEŠKO-SLAVONSKOJ ŽUPANIJI) i zasigurno je jedan od najljepših parkova
prirode u Hrvatskoj, a ujedno i prvi hrvatski geopark pod _____
(UNESCO-OVOM) zaštitom. Iz Parka prirode Papuk ne odlazi se bez posjeta
Jankovcu, park-šumi koja se nalazi na području naselja _____
(SLATINSKI DRENOVAC). Ta skladna prirodna cjelina sastoji se od doline, obronaka
obraslih šumom, potoka i umjetnih jezera koje je napravio Josip pl. Janković, pripadnik
_____ (SLAVONSKE
VLASTELINSKE OBITELJI JANKOVIĆ) po kojemu je Jankovac i dobio ime. Na kraju
doline nalazi se 35 metara visok slap Skakavac. Park prirode Papuk svjetski je važno
nalazište _____ (HALŠTATSKE KULTURE). Naime, tijekom
_____ (STARIJEGA ŽELJEZNOG DOBA)
na južnim obroncima Papuka bila su mnoga naselja, o čemu svjedoče brojni nalazi te
kulture.

punkufer.dnevnik.hr (prilagođen tekst)

6	
---	--

6	
---	--

2. Zadatak se sastoji od dvaju dijelova.

a) Ispiši iz sljedećih rečenica četiri podcrtane riječi tako da ih točno napišeš u skladu s pravopisnim pravilima o pisanju glasova č/ć.

b) Uoči dvije *koso otisnute* riječi te ih ispiši s točnim oblikom glasa ije/je/e. U svakome primjeru samo je jedna riječ u paru točna.

Park prirode Lonjsko polje obuhvaca površinu od 506,50 km². Mocvarne livade tog rezervata pogodne su za *gnježđenje/gniježđenje* pataka, dok se u poplavnim hrastovim šumama i pasištima susrecu neke od *rjeđih/rijedih* europskih životinja (npr. orao štekavac i orao zmijar, siva i bijela caplja, crna roda i dr.).

camping.hr (prilagođen tekst)

a) _____, _____

_____, _____

b) _____, _____

6	
---	--

3. Uoči pogrešku u sljedećoj rečenici i ispravi je. Prepiši cijelu rečenicu tako da bude pravilno napisana.

18-ti Učkarski sajam održat će se prve nedjelje u rujnu na prijevoju Poklon.

1	
---	--

7	
---	--

4. Ispiši slova ispred triju rečenica koje su napisane u skladu s pravopisnim pravilima o pisanju točke.

- A) Engleski kralj Charles III. posjetio je 2016. Kopački rit.
- B) Na Vranskome jezeru dočekali su nas gosp. i gđa Novak.
- C) Najviša ikad izmjerena temperatura na Medvednici jest 28.7 °C.
- D) Područje Učke i dijela Ćićarije proglašeno je parkom prirode 1999.
- E) Na kraju sastanka ravnatelj je zaključio: „Učenici će ići na izlet u Žumberak”.
- F) „Na prostoru Telašćice nije dozvoljeno paliti vatru.” ukazala je čuvarica prirode.

_____, _____, _____

3	
---	--

5. Odredi padež podcrtanim riječima.

Izlet u Park prirode Papuk gotovo je nezamisliv bez posjeta park-šumi Jankovac. I prije nego što je Papuk proglašen parkom prirode, Jankovac je bio zaštićeni prirodni rezervat. Ime je dobio po Josipu Jankoviću, pripadniku poznate slavonske vlastelinske obitelji.

park-šumi – _____

parkom – _____

prirodni – _____

Jankoviću – _____

vlastelinske – _____

5	
---	--

8	
---	--

6. Odredi vrstu podcrtanim riječima.

Za dolazak na Papuk treba samo želja jer je prostor pitom i ugostit će vas i bez posebne opreme i vještina.

jer – _____

pitom – _____

vas – _____

bez – _____

4	
---	--

7. Ispiši tri pridjeva koja se nalaze u sljedećoj rečenici.

Preko malih livada na Telašćici stiže se do jezera zvanog Mir, čije tirkizno plavetnilo djeluje gotovo nerealno.

_____, _____, _____

3	
---	--

7	
---	--

8. Imenuj podcrtane glagolske oblike.

U svježini papučkih šuma ostatci su sedam starih gradova. Većina tih utvrda potječe iz 13. stoljeća kada je nadirala turska vojska. Posebno su atraktivne ruševine drevnoga Ružica Grada. Ni danas se ne zna tko bijaše njezin graditelj i tko je uspio dovući teške kamene blokove na 374 metara visine služeći se nepoznatom tehnikom.

parkovihrvatske.hr (prilagođen tekst)

su – _____

je nadirala – _____

se ne zna – _____

bijaše – _____

dovući – _____

služeći se – _____

6	
---	--

9. U sljedećim rečenicama umetni ponuđene prijedloge. Nemoj ponavljati isti prijedlog dvaput. Jedan prijedlog ostat će neiskorišten.

između, među, nasuprot, iza, nakon

a) Sastat ćemo se _____ zadnjeg sata.

b) Njihova kuća nalazi se _____ parka.

c) Odlučili su da to što se dogodilo ostane _____ njima trima.

d) Na kraju sela nalazi se zgrada pošte, a _____ nje i crkve smjestila se škola.

4	
---	--

10	
----	--

10. Odredi službu riječi u rečenici.

U svježini papučkih šuma ostatci su sedam starih gradova. Većina tih utvrda potječe iz 13. stoljeća kad je nadirala strana vojska.

papučkih – _____

ostatci – _____

gradova – _____

je nadirala – _____

vojska – _____

5	
---	--

11. Upiši koliko je nesamostalnih rečeničnih dijelova u sljedećoj rečenici.

Park prirode Telašćica, najljepša jadranska uvala, obuhvaća površinu od 70,5 kvadratnih kilometara.

_____

1	
---	--

6	
---	--

12. Ispiši obavijesni predikat (rema) iz druge rečenice sljedećega iskaza.

U Parku prirode Lastovsko otočje nalazi se i otok Sušac, na kojemu je svjetionik. Sušac je u antičko doba imao fortifikacijsku ulogu.

obavijesni predikat (rema): _____

1	
---	--

13. Preoblikuj sljedeću rečenicu u neupravni govor.

Ana je rekla: „Dolazim sutra i zajedno ćemo učiti.”

_____

1	
---	--

14. Ispiši na zadane crte riječi u kojima je prekršena određena norma.

Dragi posjetitelji, ove stranice namjenjene su upravo vama kako bi se bolje upoznali s Parkom prirode Biokovo. Park obuhvaća istoimeni planinski masiv kojeg karakteriziraju izraženi krški reljefni oblici.

a) riječ u kojoj je prekršena pravopisna norma: _____

b) riječi u kojima je prekršena morfološka norma: _____, _____

3	
---	--

5	
---	--

15. Ispiši iz sljedeće rečenice riječ u kojoj veza između izraza i sadržaja jezičnoga znaka nije proizvoljna, odnosno nije arbitrarna.

Hodam žumberačkim šumama, a pod nogama šušti otpalo lišće, zlatno, bakreno i crveno.

_____

1	
---	--

16. Zadatak se sastoji od dvaju dijelova.

a) Odredi za svako značenje riječi *rāk* je li denotativno ili je konotativno.

b) Jedno je od značenja riječi *rāk* također i razg. *zloćudni tumor*. Upiši sinonim i antonim za riječ *zloćudni* u kontekstu toga značenja.

rāk – 1. *zool.* razred člankonožaca koji dišu škrgama, na glavi imaju dva para ticala, tijelo prekriveno oklopom i najčešće imaju kliješta na prednjim udovima koja služe za hvatanje plijena 2. *astr.* zvijezde zodijaka između Blizanaca i Lava 3. a. *astrol.* horoskopski znak onih koji su rođeni od 22. lipnja do 22. srpnja b. *pren.* osoba rođena u istoimenome znaku

a) 1. _____ 2. _____

3. a. _____ 3. b. _____

b) *zloćudni* sinonim: _____ antonim: _____

6	
---	--

7	
---	--

17. Zadanim rečenicama pridruži značenje glagola *ràstati* se. Upiši slovo uz brojku.

1. Premda je očito da nismo bili jedno za drugo, drago mi je da smo se rastali kao prijatelji.

2. Proveli su divan dan na Medvednici, a na odlasku se rastala s njima i dogovorila za novi izlet.

3. Rastali su se tijekom puta jer je jedna grupa krenula Premužićevom stazom, a druga se odlučila popeti na Veliki Kozjak.

4. Nakon što se rastao, dugo nije bio zainteresiran ni za koga, ali onda je jedne večeri nakon predstave na domjenku upoznao nju.

A. otići svaki na svoju stranu ili svaki svojim putem

B. pozdraviti se s kim na rastanku, oprostiti se

C. napustiti jedno drugo, prekinuti prijateljstvo ili ljubavnu vezu

D. dobiti službeno poništenje braka

1. – _____

2. – _____

3. – _____

4. – _____

4	
---	--

4	
---	--

18. Za svaku od zadanih riječi odredi koje je njezino prvo ili osnovno značenje tako da upišeš slovo pod kojim je ponuđeno to značenje.

dama

Odgovor: _____

- a) jedna od figura igračih karata
- b) gospođa uglađena ponašanja, otmjena žena
- c) najjača šahovska figura koja se može pomicati neograničeno u svim smjerovima

glas

Odgovor: _____

- a) odluka koju pojedinac donosi na izborima
- b) ono što se komu prenosi ili šalje kao obavijest
- c) zvuk koji nastaje radom govornih organa u grlu

ključ

Odgovor: _____

- a) alat kojim se što odvrće ili zavrće
- b) uputa za rješavanje kakva problema
- c) nazubljeni kovinski predmet kojim se otvara ili zatvara brava

3	
---	--

19. Upiši jezičnu zajednicu koja nedostaje kako bi upotpunio/upotpunila prikaz pripadnosti hrvatskoga jezika nadređenim jezičnim skupinama.

indoeuropska jezična zajednica → _____ jezična skupina
→ slavenska jezična skupina → južnoslavenska jezična skupina → hrvatski jezik

1	
4	

U zadatcima 20. – 27. zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

20. U kojoj je rečenici pogrešno upotrijebljen zarez?

- a) Majo, donesi bilježnicu.
- b) Ako dođeš, bit ću sretan.
- c) Nisam kupio jabuke, već breskve.
- d) Tijekom zimskih mjeseci, u Zagrebu pada kiša.

1	
---	--

21. U kojoj je rečenici točno upotrijebljena spojnica?

- a) Doputovao je čak iz New York-a kako bi uživao u Velebitu.
- b) Na brdu Kapelščak nalazi se spomen-ploča Seljačkoj buni.
- c) Putujete li auto-cestom za Lonjsko polje, izađite na izlazu Novska.
- d) TV-emisija zorno je prikazala sve ljepote Parka prirode Lastovsko otočje.

1	
---	--

22. U kojoj rečenici nije pravilno napisan oblik negacije?

- a) Nije dobro imati ne čiste ruke.
- b) Nisam ga dobro vidjela u tami.
- c) Neaktivnost je ponekad poželjna.
- d) Ne možeš samo tako napustiti grupu.

1	
---	--

3	
---	--

23. U kojoj je rečenici glagol u pluskvamperfektu?

- a) Kad stigismo podno Učke, vođena tura već je počela.
- b) Kad smo stigli podno Učke, vođena tura već je počela.
- c) Kad bismo stigli podno Učke, vođena tura već bi počela.
- d) Kad smo stigli podno Učke, vođena tura već je bila počela.

1	
---	--

24. U kojoj je od podcrtanih riječi u sljedećoj rečenici provedena jotacija?

Začula se grmljavina praćena munjama, a u štali se janje sklopčalo u omanjemu kutu gdje inače stoji konjska oprema.

- a) munjama
- b) janje
- c) omanjemu
- d) konjska

1	
---	--

25. U kojoj je rečenici dalji/neizravni objekt?

- a) Jedan je velmoža upravo na tom mjestu odlučio podići grad.
- b) Vile su bile užasnite i noću su kvarile planove za izgradnju utvrde.
- c) Bijesni velmoža razapeo je mrežu oko gradilišta i uhvatio najljepšu vilu Ružicu.
- d) Stari su Slavonci tako sve snage usmjerili na gradnju utvrde nazvane po vili Ružici.

1	
---	--

3	
---	--

26. Kojim su idiomom napisani sljedeći stihovi?

Žumberak zeleni, žoti,
kaj to žlabra Slapnica?
Joj, da mi je sokol biti,
i još bolše drobna tica!

Pajo Kanižaj, *Tičica i tiček*

- a) organskim idiomom
- b) manjinskim idiomom
- c) žargonskim idiomom
- d) supstandardnim idiomom

1	
---	--

27. U kojoj je rečenici upotrijebljeno osnovno značenje jedne od sljedećih riječi: *daska, štap, oblak* i *kišobran*?

- a) Na plaži je bio natpis: *Daska 1 sat = 17 eura*.
- b) Štap je poslužio kao dobra pomoć da se dohvati visoka grana.
- c) Nad selo se nadvio oblak dima kad je vatra skrenula prema šumi.
- d) Organizacija je zapravo kišobran koji objedinjuje više manjih udruga.

1	
---	--

2	
---	--

Pozorno pročitaj zadani tekst i riješi zadatke 28. – 35.

U istočnoj Hrvatskoj nalazi se Park prirode Papuk, koji obuhvaća većinu planine Papuk i dijelom planinu Krndiju. Park se prostire na približno 336 km². Većina površine – više od 96 % – pokrivena je šumama bogatima biljnim i životinjskim vrstama.

U Papuku posjetitelji mogu šetati dobro označenim stazama, promatrati razne stijene i formacije koje svjedoče o dugoj geološkoj povijesti tog područja. U sklopu parka postoje i staze za biciklizam te druge aktivnosti na otvorenom. Upoznavajući šumu, ljudi mogu vidjeti kako se šumska zajednica mijenja s nadmorskom visinom. Do 350 metara nadmorske visine najzastupljenije su šume hrasta kitnjaka i graba. Iznad tih visina prostire se pojas bukovih šuma koje, ovisno o geološkoj podlozi i mikroklimatskim uvjetima, rastu u nekoliko različitih šumskih zajednica. Iznad 700 metara nadmorske visine raste panonska šuma bukve i jele.

Jedna od najvažnijih prirodnih vrijednosti Parka prirode Papuk geološka je raznolikost. Nigdje na prostoru Republike Hrvatske, na ovako malom prostoru, ne mogu se naći geološke tvorevine iz gotovo svih razdoblja geološke prošlosti Zemlje. Najveći dio gore izgrađuju metamorfne stijene paleozojske starosti (nastale prije više od 400 milijuna godina), a predstavljaju ujedno i najstarije stijene u Hrvatskoj. Osim geokronoloških značajki stijena, geologija Papuka odlikuje se i izuzetnom litološkom raznolikošću različitih varijeteta stijena nastalih magmatskim, metamorfnim te sedimentnim procesima u geološkoj prošlosti.

Ovaj zanimljivi geološki mozaik upotpunjuju i vrijedni fosilni nalazi, posebice iz razdoblja Panonskog mora, koje se nekad davno prostiralo ovdje. U vršnom dijelu gore Papuka nalazimo vapnenačke i dolomitne naslage mezozojske starosti, jedan mali reliktni krša u ovom dijelu kontinentalne Hrvatske. Na ovom području nalazimo sve morfološke pojavnosti krša, kao što su ponori, špilje, vrtače i slično. Najznačajniji geološki lokalitet Parka prirode Papuk jest Rupnica, jedinstvena u Hrvatskoj po morfološkoj pojavnosti vulkanskih stijena – stupastom lučenju. Njezina je vrijednost prepoznata i zaštićena još davne 1948. godine proglašenjem prvoga geološkog spomenika prirode u Hrvatskoj. Upravo zbog iznimne geološke baštine i mreže 69 geoloških lokaliteta detektiranih na prostoru Parka prirode Papuk 2007. godine ovo je

zaštićeno prirodno područje postalo prvim geoparkom u Hrvatskoj te dijelom europske i svjetske asocijacije geoparkova.

Park prirode Papuk nije samo mjesto za rekreaciju; on ima važnu ulogu u zaštiti prirode. Zbog raznovrsnih stijena i bogate flore i faune to je područje koje je dobilo značajnu međunarodnu zaštitu kao geopark. Posjetitelji u njemu trebaju poštivati pravila – ne narušavati prirodu, ne ostavljati smeće i ne uznemiravati životinje – kako bi se sačuvala prirodna vrijednost tog prostora.

volonteri.parkovihrvatske.hr (prilagođen tekst)

28. Koju se vrstu drveća ne može tipično naći u Parku prirode Papuk na nadmorskim visinama ispod 700 metara?

- a) bukva
- b) grab
- c) hrast
- d) jela

1	
---	--

29. Kojemu tipu pripadaju najstarije stijene na području Parka prirode Papuk?

- a) magmatskim stijenama
- b) metamorfnim stijenama
- c) dolomitnim stijenama
- d) vapnenačkim stijenama

1	
---	--

2	
---	--

30. Zašto je važno da posjetitelji ne ostavljaju smeće i ne uznemiravaju životinje?

- a) jer to piše na informativnim tablama
- b) jer posjetitelji žele imati ljepše fotografije
- c) jer se tako park lakše održava i čini urednijim
- d) jer se time čuva prirodna ravnoteža i štite biljne i životinjske vrste

1	
---	--

31. Zašto je Rupnica zaštićena i proglašena geološkim spomenikom prirode?

- a) zbog toga što je otkrivena u geoparku
- b) zbog svojega nastanka u razdoblju mezozoika
- c) zbog toga što su tamo pronađeni fosilni ostatci
- d) zbog jedinstvenoga načina formiranja vulkanskih stijena

1	
---	--

32. Navedite jednu aktivnost na otvorenom koju tekst navodi kao moguću na području Parka prirode Papuk.

1	
---	--

33. Što se davno u prošlosti nalazilo na području gdje se danas nalazi Park prirode Papuk?

1	
---	--

4	
---	--

34. Napiši koliki je dio područja Parka prirode Papuk (izraženo u postotcima) nepokriven šumskom vegetacijom? Postotak izrazi kao cijeli broj.

1	
---	--

35. Kako glasi kanonski oblik podcrtane riječi u sljedećemu primjeru?

Iznad tih visina prostire se pojas bukovih šuma

1	
---	--

2	
---	--